

Мирослав ВАНТУХ: «Танець – моє життя. І хоча вже маю 79 років, щодня перевдягаюся і йду до артистів»

«ВЕЧІРКА» РОЗПОЧИНАЄ СЕРІЮ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО ПОЧЕСНИХ ГРОМАДЯН КИЄВА: КОЛИ І ЗА ЩО ПРИСВОЇЛИ ЇМ ЦЕ ЗВАННЯ ТА ЧИМ ЦІ ЛЮДИ ПРОСЛАВИЛИ СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ

Наталія МАРКІВ

Хто не знає імені легендарного Мирослава Вантуха, той не має жодного уявлення про важливість розвитку та популяризації вітчизняного мистецтва. Незмінний керівник прославленого на весь світ Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського майже 40 років крокує пліч-о-пліч з українською культурою та додає родзинок до її розвитку.

Мирославу Вантуху і його колективу вдалося продемонструвати український танець глядачам у 82-х країнах світу. Однак нове дихання для творчості «вірці» отримують на рідній землі. У Києві їхні концерти завжди збирають аншлаги. Не виняток і останній «гарячий» виступ наприкінці квітня. Після нього артисти вирушили головним складом до Угорщини...

Спитаєте, де шукати видатного хореографа? Частіше – в залі для репетицій, іноді – у його кабінеті, де креативні ідеї Мирослава Вантуха народжуються за допомоги милих оку атрибутів: статуеток Козака, Венери Мілоської, сімейних світлин із дружиною, сином і донькою, онукою. Стіни «задекоровані» афішами зі світових гастролей, робочий стіл – стосами різноманітних грамот і подарунковими книжками.

– Танець – моє життя, і хоча вже маю 79 років, щодня перевдягаюся і йду до артистів, – каже Мирослав Михайлович.

Про характер людини найлегше дізнатися з її життєвих поглядів та вподобань. Саме тому пропонуємо познайомитися із метром хореографії через призму його настроїв.

▶ ЧОМУ СВІТ АПЛОДУЄ УКРАЇНІ СТОЯЧИ?

Єдине, що тримає ансамбль, це те, що він потрібен українському народу. Нас завжди чекають і у Києві, і в регіонах. Ми тричі давали концерти в зоні АТО. Незалежно від обсягу зали, глядачі плачуть чи сміються разом з артистами. Це і є духовна культура народу, безцінна людяність нашої нації!

Я навчаю не тільки танцювати, а й жити. Ми звикли до позитивних відгуків у статтях «Нью-Йорк Таймс», «Вашингтон пост», «Ле Фігаро», польській та німецькій пресі. Вважаю їх оцінкою не тільки роботи колективу, а усієї української культури. Коли нам аплодують стоячи – це розцінюю як «Браво!» для українського народу. «Хто ще не знає, що таке

Дитину можна виховувати тоді, коли її кладеш поперек лавки. Патріота своєї держави треба виховувати змалку

Україна, підіть подивіться на Ансамбль Вірського», – так зазвичай закінчують статті у закордонних виданнях.

Нас чекають у багатьох країнах світу, оплачують нам усі витрати від аеропорту до аеропорту, а рідна наша держава не дбає... За роки незалежності нам не виділили ані копійки на створення автентичного одягу. Обшити один танок коштує 250-310 тисяч гривень. А у концертній програмі їх 16-18.

Торік ми виступали п'ять разів у Національному палаці мистецтв «Україна». Цьогоріч концертів буде менше. Нам економічно вигідніше виступати за кордоном, адже в Україні ми не можемо зробити ціни на квитки високими. Даємо концерти, щоб наші люди не відвикали від нас, а ми від них.

▶ ЧИ ЗБЕРЕЖЕ ТАНЕЦЬ СВОЮ АВТЕНТИЧНІСТЬ ПОПРИ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ЗМІНИ?

Про «шароварщину» не йдеться. Академічне мистецтво – академічне, народне – народне.

Від фраз, що нам треба відходити від «шароварщини», мені стає гірко. Чим ми пишатимемося? Кажуть, входимо у глобалізацію, де не треба ані національної пісні, ані національного танцю... Знаєте, подібне я вже бачив і чув! За радянських часів Михайло Сулов казав: «Не треба татар, народилася нова спільнота – радянська людина». І ще я бачу, що нині Європа багато чого свого розгубила, а ми, слава Богу, зберігаємо...

Наш ансамбль не фольклорний, а академічний колектив надвисокого професійного рівня.

Музична конкуренція корисна для всіх. Наш колектив, здається, єдиний, який має триступеневу систему: школу, студію і ансамбль. До школи, якою керує моя дружина Валентина, приймаємо дітей з 6 років. Конкурс – 10 осіб на місце.

Я був на гастролях у 82 країнах, у Парижі – 20 разів. Знаю це місто так, як Київ. У грудні знову ідемо до Парижа. Виступатимемо у Залі Конгресів на 5,5 тисячі місць.

Сьогодні українська хореографічна культура затребувана в усьому світі. Мистецтво не знає кордонів.

▶ ЯКЕ МАЙБУТНЄ В ГОПАКА?

Наш скарб – понад сотня народних пісень. Духовність – безцінна, і такими ж є слова, звуки народних пісень.

Найбільший художник – природа. Українська пісня – це природна досконалість. У ній кожне слово чисте і природне, як і сам танець.

Гопак танцюють у всьому світі, навіть афроамериканці в шароварах! Техніки їм, звісно, бракує, але коли чужинці так шанують українське, це викликає замилювання.

Гопак є квінтесенцією усієї хореографічної культури українців. Національна хореографічна спілка, яку я створив, зробила чимало для збереження наших традицій.

Цього року плануємо звернутися до ЮНЕСКО, аби внести український гопак до Списку світової спадщини. Зараз збираємо необхідні документи.

▶ НАСКІЛЬКИ РЕФОРМИ ЗМІНИЛИ ОБЛИЧЧЯ КУЛЬТУРИ?

Українські реформи – це радше експерименти. Будь-яке перетворення чи закон має працювати на потребу людини.

Я народний артист Росії, але зараз мені соромно носити це звання. Ніколи не міг подумати, що наші «старші» брати будуть у нас стріляти.

Критикувати завжди легше, ніж щось робити. Протягом останніх років я слухаю про війну, політику, економіку... Згадали про все, окрім культури. Як так можна не шанувати свого? Окрім нас самих цього ніхто не зробить.

● Російської добре не знаю, мислю українською, а на репетиціях, коли кожна мить важлива і треба одразу реагувати, я не можу собі дозволити марнувати час, перекладаючи в голові з мови на мову.

ЧИ Є МІСТО, КРАЩЕ ЗА КИЇВ?

● У Канаді мене якось запитали: «Чому ми зберігаємо мову далеко від Великої землі, а в Україні витісняємо?». Тоді у Києві всі написи були російською. А що тепер? Якщо не знаєш англійської, у столиці буде скрутно.

● В українській мові найкращі слова жіночого роду: мама, батьківщина, весна, любов.

● З королевами Великобританії і Данії спілкувався, Чаушеску та Фіделя Кастро бачив. Та найбільш пам'ятним залишається виступ в Монте-Карло на відкритті чемпіонату світу з великого тенісу. Коли ми почали виступати, всі офіціанти зупинилися, ніхто не рознісив наїдки та напої. І так понад годину. Після виступу до мене підійшов міністр культури Монако і передав, що наш ансамбль запрошує принц Альбер.

● Міністр культури Монако сказав мені: «Якщо у вашого народу культура на такому високому рівні, він упорається з усіма економічними негараздами».

● Сто і один раз міг залишитися за кордоном, і в США, і в Канаді. Хочу жити на українській землі, дихати цим повітрям і померти тут. Мені нічого не треба за кордоном.

● Люблю Київ, люблю Львів, об'їздив увесь світ, а от душею відпочиваю в себе на дачі – у селі Круглик під Києвом. Там у мене ділянка на 6 соток, скромний будинок на два поверхи, в якому кожен член сім'ї має свою кімнату. І мій сад: яблуні, абрикоси, черешні, слива. Моя гордість – зелений газон на подвір'ї.

ЧОГО БАЖАЄМО І ЧОМУ НЕ ВСЕ З ОМРІЯНОГО МАЄМО?

● Наші базові потреби: дах над головою, машина, зарплата, щоб одягнути і нагодувати сім'ю, поїхати відпочити... Навіщо мільйони? На тому світі кишені нема, а на цьому треба бути людиною.

● Училище закінчив як диригент-хормейстер – це моя перша освіта. Я співав, у мене тенор. Мені радили йти в консерваторію, але танець переміг. Закінчив шестимісячні курси в училищі, залишився викладати, а потім відкрилося хореографічне відділення.

● Я ніколи не призначаю збір за 10 хвилин, але коли ми маємо виїжджати на гастролі о 10-й, то в цей час усі в автобусі. Дисципліна – понад усе, бо як інакше їхати на гастролі з колективом у 100 осіб? До речі, ми навіть японців нашою пунктуальністю здивували, а були у них шість разів.

● Дитину можна виховувати тоді, коли її кладеш поперек лавки. Патріота своєї держави треба виховувати змалку.

● Ази мистецтва мені дала сільська школа. У селі була радіоточка на стовпі в самому центрі. Тоді я прослухав десятки різних програм.

● Одружився пізно – у 33 роки, проте раз і на все життя. Родина – це святе.

Непомітно минули дві години розмови. Відчиняються двері, до кабінету Мирослава Вантуха заходить вже доросла онука Наталка: «Дідусю, у тебе скоро репетиція...». Вона фактично виросла в Ансамблі Вірського.

– Бачите себе за кордоном? – цікавлюся.

– Навіть і не розглядаю такого варіанту! Моє місце тут! – відповідає Наталка.

ДОЗВІЛЛЯ

«Родзинки» парку «Перемога»

Петро ЗУБЕНКО

Улюблене місце родинного відпочинку киян – парк «Перемога» в Дніпровському районі – сьогодні ніби переживає свій другий день народження. Його керівники запевняють, що після завершення всіх робіт із реконструкції парк зможе перетворитися на одну зі своєрідних «візитівок» української столиці.

Тривалий час у масовій свідомості відвідувачів парк, відкритий у 1965 році, асоціювався здебільшого з пам'яттю про перемогу над нацистами у Другій світовій війні. Цьому сприяли і Курган Безсмертя на головній алеї, і низка атрибутів, що з'явилися тут в процесі реконструкції. Скульптурні композиції «Мати проводить сина на війну» і «Людя війни», пам'ятники прикордонникам і «Матері-вдові», фонтани «Пам'ять» та «Материнські сльози» стали не тільки окрасою парку, а й завдяки своїй автентичності додали йому функції своєрідного музею під відкритим небом.

Нині в парку зосередилися на реконструкції другої черги, яка поверне йому первинне призначення – місця, де кияни і гості української столиці зможуть помилуватись мальовничим краєвидом та схватитися від виснажливої спеки. Парк перебуває на балансі КП УЗН Дніпровського району.

– У нас приємна новина, – повідомив директор парку «Перемога» Олександр Товстоног. – Міська влада виділила кошти, на них закуплено батуги і двоярусну карусель, яка тепер одна з кращих у місті.

На значній території парку розміщено атракціони, дитячі майданчики, зелені альтанки для відпочинку, тут проходять фестивалі, відбуваються концерти. Відвідувачів дуже багато – на вихідних завжди аншлаг. Серед відпочиваючих – не тільки кияни, а й жителі інших регіонів. Не минають парк навіть іноземці. У дипломатів він в особливій пошані, найчастіші гості – з посольства Великобританії. Когось із туристів приваблюють красиві оранжереї – центральна алея все в квітах. Іншим до вподоби чистота, яка впадає в око. Треті

Фото Олексія ІВАНОВА

Фото Павло ПАЩЕНКА

поспішають сфотографуватися на фоні пам'яток.

– Щойно у нас пройшов фестиваль для ветеранів АТО, – каже Олександр Товстоног, сам колишній АТовець. – Намагаємося задовольнити всіх. У Міжнародний день захисту дітей діти із малозабезпечених сімей, діти учасників АТО, пожежників користувалися атракціонами безплатно.

Від центрального входу переміщаємося в глибину парку. Враження таке, що тут задумали щось грандіозне.

Правила у парку демократичні. Відвідувачі можуть спокійно посидіти на газоні, і ніхто за це не зробить вам зауваження. Філософія будується на єдності людини з природою

– Попереду ще багато роботи, – розповів «Вечірці» директор КП по УЗН Дніпровського району Євген Ковшун. – Перший етап – до Каштанової алеї, до самого джерела води. Готовність – 98 відсотків. Залишилися дрібниці – встановити паркани, запустити фонтанну групу. Друга черга готова на чверть. Не скрізь є доріжки, залитий бетон. Другою чергою займається комунальне об'єднання «Київзеленбуд». Вони є замовниками, а ми – субпідрядниками із озеленення. В ці роботи входять три дитячі майданчики, а також комплекс для всіх вікових груп, де можна буде відпочити всією сім'єю. Майданчики виготовлені в сучасному стилі, мають м'яке покриття, огорожені парканчиками. На кожен елемент є сертифікати.

Доріжки будуть різних форм, як придумали архітектори «Київзеленбуду». Велосипедні доріжки з'єднають другу чергу з першою.

Якщо вся територія парку займає площу 65 гектарів, то під реконструкцією сьогодні перебуває 35 гектарів другої частини. Раніше там була заболочена місцевість, її осушили і обладнали штучну водойму. По суті, за рахунок очищення вода в ній набагато чистіша, ніж у деяких інших водоймах Києва.

Будівельно-опоряджувальні роботи фінансуються, в основному, з міського бюджету. Парк «Перемога» потрапив до переліку з 10 топ-об'єктів, реконструкція яких буде першочисловою. Але й самі комунальники не сидять, склавши руки і покладаючись цілком на централізоване фінансування, а також вишукують додаткові можливості. Ставку роблять на партнерські стосунки із соціально відповідальним бізнесом. Так, з компаніями, які будують у районі житло, домовилися про встановлення хромованої огорожі, захистивши у такий спосіб зелені насадження, які можуть постраждати від автомобілів. З іншими спонсорами домовилися про систему поливання.

– Казати, що парк «Перемога» – найкраще місце для відпочинку в столиці, яб поки що не наслідився, – визнає Євген Ковшун. – Бюджет тієї ж «Наталки» в чотири рази перевищує бюджет «Перемоги»! Але в нас є свої «родзинки».

Це, зокрема, «шматочок Японії» в парку, який обладнали у Рік дружби між країнами. Японський місток, квітник, сухий струмок, сакури – таке враження, що насправді потрапляєш у далеку острівну країну. Ще одна ідея, яку згодом підхопили в інших столичних парках, проведення фестивалю плавучих клумб.

Правила у парку демократичні. Відвідувачі можуть спокійно посидіти на газоні, і ніхто за це не зробить вам зауваження. Філософія будується на єдності людини з природою. До речі, відвідувачі бережуть парк. Керівники стверджують, що відколи триває реконструкція, ніхто не зірвав жодної рослини.

– Ідей багато, не завжди вистачає часу і можливостей на їх реалізацію, – підсумовує нашу розмову Євген Ковшун. – Наш задум зробити парк кращим у місті знайшов відгук серед киян. І вони хочуть бути причетними до цієї благородної справи.

ДОВІДКА

Вантух Мирослав Михайлович народився 18 січня 1939 року в селі Великосілки Кам'янка-Бузького району на Львівщині. Навчався у Львівському культосвітньому училищі на відділенні культосвітової роботи (1956–1958 рр.); в Академії суспільних наук (Москва, 1972–1977 рр.). Герой України, Почесний громадянин Києва, заслужений діяч мистецтв, хореограф, генеральний директор – художній керівник Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П. Вірського, голова Всеукраїнської хореографічної спілки, президент Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячих колективів народного танцю, член-засновник Академії мистецтв України (грудень 1996 р.). Постановки: «Карпати» (1983 р.), «В мирі та злагоді» (1986 р.), «Український чоловічий танець з бубнами» (1986 р.), «Літа молодії» (1994 р.), «Російська сюїта» (1994 р.), «Українське вітання» (1995 р.), «Гуцульський танець» (1998 р.), «Україно моя» (1999 р.).